

Sygn. akt *XVI GC 241/16*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XVI Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący –	<i>SSO Ewa Teofilak</i>
Protokolant –	sekretarz sądowy Ewelina Romaniuk

po rozpoznaniu 12 września 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa ***B. J., D. O., A. W., , V. W.***

przeciwko ***Przedsiębiorstwu Państwowemu (...) w W.***

o odszkodowanie

oddala powództwo.

SSO Ewa Teofilak

Sygn. akt *XVI GC 241/16*

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 07 kwietnia 2014 r. (data nadania w UP) powodowie I. O., B. J. i Z. W. wnieśli o zasądzenie od pozwanego Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. solidarnie na swoją rzecz kwoty 600 000 zł (sześćset tysięcy złotych) wraz z odsetkami od dnia 19.07.2013 r. do dnia zapłaty w tym kwoty 200 000 zł tytułem odszkodowania za obniżenie wartości nieruchomości położonej w W. przy ul. (...) – działka nr (...) oraz nieruchomości położonej w W. przy ul (...) działka nr (...) na skutek ustanowienia na obszarze tych nieruchomości strefy Z2 obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im (...) w W. oraz kwoty 400 000 zł tytułem kosztów rewitalizacji akustycznej budynku posadowionego na nieruchomości przy ul. (...) (działka nr (...)) z uwagi na fakt, że została ona objęta obszarem ograniczonego użytkowania dla (...) im (...) w W. , ustalonym Uchwałą (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20/06/2011 r .

Powodowie wnieśli także o ustalenie odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości , w tym za szkody mogące powstać w związku z koniecznością dostosowania do wymagań technicznych nowoprojektowanych budynków , które będą posadowione na nieruchomościach przy ul (...). Powodowie jako podstawę swojego roszczenia wskazali przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska takie jak art. 112 , 129 , 136 i inne oraz art. 435 KC . Wnieśli o zasądzenie kosztów postępowania w tym zastępstwa procesowego w sprawie.

(pozew k. 2-62)

W odpowiedzi na pozew z dnia 07/07/2014 r. (data stempla pocztowego) pozwany domagał się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia kosztów postępowania. Strona pozwana wskazywała, że nieruchomości powodów już wcześniej została objęta analogicznymi ograniczeniami, ustalonymi Rozporządzeniem (...) Wojewody (...) z dnia 07/08/2007 r. (OOU 2007), zatem roszczenie powinno być zgłoszone na gruncie tego aktu, zaś w chwili zgłoszenia go pozwanemu już wygasło i nie może być dochodzone. W dalszej kolejności strona pozwana zarzuciła niewykazanie poniesienia szkody i automatyzm wnioskowania, iż samo objęcie nieruchomości OOU spowodowało spadek wartości. Ponadto podniesiono brak przekroczeń hałasu dla nieruchomości oraz niewykazanie należytego zabezpieczenia akustycznego w budynku zgodnego z wymogami przepisów prawa budowlanego i Polskich Norm – taką sytuację należałoby traktować jako przyczynienie strony powodowej.

(odpowiedź na pozew k. 74- 119)

W toku postępowania strony podtrzymywały swoje stanowiska, przy czym strona powodowa skupiała się na argumentacji, iż rozporządzenie (...) Wojewody (...) utraciło swą moc, na skutek nowelizacji ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 15/11/2008 r., zaś strona pozwana wskazywała na ciągłość obowiązywania obu aktów OOU 2007 i OOU 2011.

Pismem z dnia 11 lutego 2015r. powodowie ograniczyli żądanie pozwu, w ten sposób, że wnieśli o zasądzenie kwoty 100 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 lipca 2013r. do dnia zapłaty, w tym kwoty 35 000 zł tytułem odszkodowania za obniżenie wartości nieruchomości położonej w W. przy ul. (...) – działka nr (...) oraz nieruchomości położonej w W. przy ul (...) działka nr (...) a kwoty 65 000 zł tytułem kosztów rewitalizacji akustycznej budynku posadowionego na nieruchomości przy ul. (...) (działka nr (...)).

(pismo kr 183- 186)

Z uwagi na fakt, że powód Z. W. zmarł sąd postanowieniem z dnia 01 marca 2016 r zawiesił postępowanie w sprawie i podjął je z udziałem następców prawnych zmarłego A. W. i V. W..

(postanowienie kr 314, 334)

Postanowieniem z dnia 17 marca 2015 r. Sąd zawiesił postępowanie na podstawie art. 177 §1 pkt 1 KPC, które podjął postanowieniem z dnia 29/03/2017 r.

(postanowienia k. 399-403,411)

Po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 12 września 2017r. sąd wydał wyrok, w którym powództwo oddalił w całości .

(protokół rozprawy kr 376, 377, wyrok 378)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie I. O. , B. J. i Z. W. w dacie złożenia pozwu (kwiecień 2014r.) byli współwłaścicielami nieruchomości gruntowych położonych w W. przy ul. (...) (działka nr (...)) i (...) (działka nr (...)) , dla których Sąd Rejonowy dla Warszawy Mokotowa w Warszawie prowadzi księgi wieczyste odpowiednio nr KW (...) i (...) Własność przedmiotowych działek powodowie nabyli :

- Z. W. w stosunku do działki nr (...) własność 1/2 udziału na mocy postanowienia z dnia 26.08.1994r. w sprawie IV Ns 247/94 , i w stosunku do działki nr (...) własność 2/4 udziału na mocy umowy darowizny z 1956r. ;

- B. J. w stosunku do działki nr (...) własność 1/4 udziału na mocy postanowienia o stwierdzeniu nabycia praw do spadku z dnia 08.07.2009r. sprawie IV Ns 342/09 , i do działki nr (...) własność 1/4 udziału na mocy postanowienia o stwierdzeniu nabycia praw do spadku z dnia 08.07.2009r. sprawie IV Ns 342/09 ;

- I. O. w stosunku do działki nr (...) własność 1/4 udziału na mocy postanowienia o stwierdzeniu nabycia praw do spadku z dnia 08.07.2009r. sprawie IV Ns 342/09 i do działki nr (...) własność 1/4 udziału na mocy postanowienia o stwierdzeniu nabycia praw do spadku z dnia 08.07.2009r. sprawie IV Ns 342/09. Obydwie działki są zabudowane .

(dowód: odpis z KW nieruchomości k. 18-23, wypis z rejestru gruntów k. 24-25, dokumentacja zdjęciowa wykonana przez biegłą J. B. do opinii (...))

Rozporządzeniem Wojewody (...) (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku w sprawie utworzenia OOU dla (...) im. (...) w W., które weszło w życie w dniu 25 sierpnia 2007 roku (dalej: OOU 2007), został utworzony obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...). Podstawą wydania Rozporządzenia była treść art. 135 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 roku, Nr 129, poz. 902 ze zm.).

Zgodnie z treścią § 4 ust. 1 tego rozporządzenia w obszarze ograniczonego użytkowania zabroniono:

1)przeznaczania nowych terenów pod szpitale, domy opieki oraz zabudowę związaną ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M także pod zabudowę mieszkaniową;

2)zmiany sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na szpitale i domy opieki oraz na stały lub wielogodzinny pobyt dzieci i młodzieży, a w strefie M – także na cele mieszkaniowe – z zastrzeżeniem ust. 2;

3)budowy nowych szpitali, domów opieki, zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M także budynków mieszkalnych, z zastrzeżeniem ust. 2.

Zaś §5 tego rozporządzenia w obszarze ograniczonego użytkowania wprowadził następujące wymagania techniczne dotyczące budynków:

1)w nowoprojektowanych budynkach należy zapewnić izolacyjność ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów – zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi izolacyjności akustycznej przegród w budynkach oraz izolacyjności akustycznej elementów budowlanych;

2)w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach poprzez zwiększenie izolacyjności ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów – zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi ochrony przed hałasem pomieszczeń w budynkach.

Rozporządzenie (...) weszło w życie 14 dni od jego ogłoszenia tj. 25 sierpnia 2007 r. Termin zawity do zgłaszania roszczeń upływał z dniem 25/08/2009 r.

Na mocy powyższego rozporządzenia nieruchomości strony powodowej położone w W. przy ul. (...) (działki nr (...)) znalazły się w całości w obszarze ograniczonego użytkowania 2007, w strefie „M” tego obszaru.

(bezsporne, dowód: Dziennik Urzędowy Województwa (...) z 2007 roku, Nr 156, poz. 4276 z załącznikami k. 98-102)

Aktualni właściciele na dzień wejścia w życie Rozporządzenia (...) nie zgłosili pozwanemu swoich roszczeń w zakresie obniżenia wartości nieruchomości oraz kosztów rewitalizacji akustycznej na podstawie ww. Rozporządzenia.

(okoliczność bezsporna,)

Na skutek m.in. zmiany w 2009 r. procedur operacji lotniczych na kierunku północno-zachodnim (M. – (...)) pozwany, jako administrator lotniska (...), został zobowiązany do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego dla (...) im. (...) w W. w zakresie oddziaływania akustycznego. Przedłożony przez pozwanego Przegląd Ekologiczny dla (...) im. (...) w W. wykazał, że oddziaływanie akustyczne portu znacznie wykracza poza teren, do którego zarządca posiada

tytuł prawny. W tej sytuacji z uwagi także na powiększenie się obszaru, na którym dochodziło do przekroczeń hałasu Uchwałą nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku, która weszła w życie 04 sierpnia 2011 roku (dalej: OOU 2011), utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W..

Zgodnie z powyższą uchwałą w strefie OOU (§6) określono wymagania techniczne dotyczące budynków: w nowoprojektowanych budynkach należy zapewnić odpowiednią izolacyjność ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów – zgodnie z ustawą z dnia 07 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 oraz z 2011 r. Nr 32, poz. 159 i Nr 45, poz. 235, dalej: Prawo budowlane) i przepisami wykonawczymi do tej ustawy, zaś w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach – zgodnie z ustawą Prawo budowlane i przepisami wykonawczymi do tej ustawy.

Na mocy tej uchwały nieruchomości powodów znalazły się w całości w OOU 2011 w strefie Z2.

(bezsporne, dowód: załącznik do uchwały nr (...) z dnia 20/06/2011 r. Sejmiku Województwa (...), k.26-27)

Pismem datowanym na dzień 18 lipca 2013 r. (także data doręczenia pozwanemu) strona powodowa zgłosiła swoje roszczenia pozwanemu do kwoty 850.000 zł zarówno w zakresie odszkodowania za obniżenie wartości nieruchomości jak i nakładów w celu zapewnienia prawidłowego klimatu akustycznego w budynku mieszkalnym.

(dowód ; pismo ze zgłoszeniem roszczenia kr 48-50)

Wnioskiem z 01.08.2013r. powodowie wzywali pozwanego do zawarcia ugody sądowej w zakresie wypłaty odszkodowania za spadek wartości ich nieruchomości oraz koszty rewitalizacji akustycznej budynku .

(dowód: odpis wniosku o zawezwanie do próby ugodowej k. 51-57 wraz z dowodem nadania)

Dnia 04.12.2015r. zmarł powód Z. W..

(dowód : odpis skróconego aktu zgonu kr 298)

Na mocy częściowego działu spadku zawartego w formie aktu notarialnego w dniu 05.01.2016r. (za rep (...)) przed notariuszem w W. K. N. udziały w nieruchomościach będących przedmiotem niniejszego postępowania objęli spadkobiercy powoda Z. W. : A. W. i V. W. .

(dowód : akt notarialny z dnia 05.01.2016r. kr 299)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody złożone przy pozwie, odpowiedzi na pozew oraz pismach dopuszczonych stosownymi decyzjami Sądu.

Sąd dopuścił w niniejszej sprawie, na wniosek obydwu stron dowód z opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości na okoliczność ustalenia ewentualnej zmiany wartości rynkowej nieruchomości powodów na skutek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. i istniejących w związku z tym ograniczeń w użytkowaniu przedmiotowej nieruchomości.

(postanowienie o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości k.220)

Opinię w sprawie sporządziła biegła J. B. (2), która jednoznacznie stwierdziła, że stwierdzona przez nią różnica w wartości nieruchomości powodów wynika wyłącznie z faktu istnienia trendu zmiany cen ze względu na upływ czasu i nie jest konsekwencją utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla portu lotniczego (...)w W.. W jej ocenie wartość nieruchomości powodów nie zmieniła się w związku z wejściem w życie rozporządzenia wojewody (...). Biegła wskazała jednocześnie, że zapisy Rozporządzenia (...) i ustanowienie strefy M nie wpłynęło na zmianę sposobu korzystania oraz możliwości zagospodarowania nieruchomości ze względu na jej przeznaczenie. Dokonując analizy danych rynkowych w postaci cen i cech rynkowych nieruchomości zabudowanych komercyjnych z uwzględnieniem poziomu natężenia hałasu lotniczego, wykonaną metodą regresji wielorakiej (analizach hedoniczna) stwierdziła, że

wpływ natężenia hałasu lotniczego LDWN powyżej isofony 44 dB jest istotny i ma dysymulujący (powodujący spadek wartości) wpływ na wartość nieruchomości zabudowanych. Na tej podstawie biegła ustaliła, że wartość natężenia hałasu lotniczego LDWN dla nieruchomości powodów wynosi 60 dB co oznacza + 16 dB ponad isofonę 44 dB . Powoduje to spadek wartości rynkowej nieruchomości zabudowanej o około 14,11 % . Po oszacowaniu wartości nieruchomości powodów biegła wyliczyła spadek o wskazany procent ubytku i ustaliła , że spadek wartości rynkowej nieruchomości powodów związku z działalnością lotniska imienia (...) w W. i występującym hałasem lotniczym wyniósł 173.000 zł. Biegła odpowiadając na pytanie Sądu czy wejście w życie uchwały nr (...) wpłynęło na wartość nieruchomości powodów wskazała, że także w tej sytuacji wartość nieruchomości nie zmieniła się w związku z wejściem w życie uchwały nr (...).

Konkludując ; z treści opinii biegłej wynika jednoznacznie , że ustanowienie strefy ograniczonego użytkowania dla portu lotniczego im. (...) w W. niezależnie czy po wejściu w życie rozporządzenia (...) czy uchwały nr (...) nie spowodowało spadku wartości nieruchomości. Obniżenie wartości wyliczone przez biegłą wynikało z natężenia hałasu oddziałującego na nieruchomość. Biegła nie stwierdziła także ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości po wejściu w życie aktów ustanawiających obszar OOU.

Wobec takich wniosków biegłej także z tego powodu brak było podstaw do uwzględnienia żądania strony powodowej zawartego w pozwie o zasądzenie odszkodowania za spadek wartości nieruchomości w związku z ustanowieniem obszaru ograniczonego użytkowania na mocy uchwały Sejmiku Województwa (...) nr (...).

Przeprowadzenie dalszych zawnioskowanych dowodów było niecelowe z uwagi na uznanie, iż roszczenie zgłoszone w pozwie nie mogło zostać uwzględnione z uwagi na upływ terminu zawitego do zgłoszenia roszczenia oraz, że wprowadzenie strefy nie spowodowało spadku wartości nieruchomości . Powyższe skutkowało oddaleniem dalszych wniosków dowodowych zgłoszonych przez strony postępowania (tj. w szczególności wniosków dotyczących powołania kolejnych biegłych sądowych z dziedziny rzeczoznawstwa majątkowego, budownictwa i akustyki, dowodu z przesłuchania stron, oraz zobowiązania każdej ze stron do przedstawienia szeregu dokumentów jako nieprzydatnych do rozstrzygnięcia sprawy.

Zatem w ocenie sądu zebrany w sprawie materiał dowodowy w świetle ostatnich orzeczeń Sądu Najwyższego przywołanych w dalszej części uzasadnienia pozwalał na wydane merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Roszczenie strony powodowej nie zasługiwało na uwzględnienie, ze względu na jego wygaśnięcie.

Jak wskazano w stanie faktycznym, strona powodowa dochodziła odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi za zmniejszenie wartości swojej nieruchomości, na skutek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. na podstawie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 ze zm., na podstawie art. 129 ustawy Prawo ochrony środowiska.

W pierwszej kolejności Sąd dokonał oceny prawnej roszczenia.

Treść powołanego przepisu, mówi, że jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone, właściciel nieruchomości może żądać wykupienia nieruchomości lub jej części (ust. 1). W tej sytuacji, w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę; szkoda obejmuje również zmniejszenie wartości nieruchomości (ust. 2). Roszczenie, o którym mowa w ust. 1 i 2, przysługuje również użytkownikowi wieczystemu nieruchomości, a roszczenie, o którym mowa w ust. 2, także osobie, której przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości. (ust. 3) Z roszczeniem, o którym mowa w ust. 1-3, można wystąpić w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości (ust. 4).

Zgodnie z treścią art. 136 ust. 1 - 3 POŚ w razie ograniczenia sposobu korzystania ze środowiska w wyniku ustanowienia OOU, właściwymi w sprawach spornych dotyczących wysokości odszkodowania lub wykupu nieruchomości są sądy powszechne. Obowiązany do wypłaty odszkodowania lub wykupu nieruchomości jest ten, którego działalność spowodowała wprowadzenie ograniczeń w związku z ustanowieniem OOU. W razie określenia na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych dotyczących budynków szkoda, o której mowa w art. 129 ust. 2, są także koszty poniesione w celu wypełnienia tych wymagań przez istniejące budynki, nawet w przypadku braku obowiązku podjęcia działań w tym zakresie.

Roszczenia formułowane na podstawie art. 129 ust. 1 i 2 POŚ podlegają ograniczeniom. Według art. 129 ust. 4 POŚ można wystąpić z nimi w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości.

Sąd zbadał zasadność roszczenia uwzględniając zarzuty podniesione przez pozwanego.

Pomiędzy stronami niesporny był fakt położenia nieruchomości strony powodowej działek nr (...) – w W. przy ul. (...) w obszarze ograniczonego użytkowania – w strefie M, ustalonego Rozporządzeniem (...) Wojewody (...) z dnia 07/08/2007 r., a następnie w (...) ograniczonego (...) w strefie Z 2, zgodnie z uchwałą nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. (Dz. Urz. Woj. (...) nr 128 poz. 4086)..

W pierwszej kolejności należało rozważyć istnienie legitymacji po stronie powodowej do występowania z roszczeniem w niniejszej sprawie oraz czy dochowano terminu wynikającego z art. 129 ust. 4 POŚ, bowiem Sąd bada te przesłanki z urzędu.

Zgodnie z przedstawionym odpisem z KW obu nieruchomości powód Z. W. nabył udziały we własności działek nr (...) przed wejściem w życie Rozporządzenia (...) Wojewody (...) z dnia 07/08/2007 na mocy postanowień w zakresie stwierdzenia praw do spadku - ostatnie z 1994 roku. Zatem w dacie wejścia w życie rozporządzenia Wojewody (...) (...) był on legitymowanym czynnie do zgłoszenia roszczenia odszkodowawczego tego tytułu i w konsekwencji wniesienia pozwu. Świadczy to bezspornie, że wypełniona została przesłanka z art. 129 ust. 2 POŚ, ponieważ w dacie wejścia w życie aktu ustanawiającego obszar ograniczonego użytkowania powód był właścicielem nieruchomości zabudowanych, objętymi OOU.

Powódki I. O. i B. J. stały się współwłaścicielkami przedmiotowych nieruchomości w częściach ułamkowych w drodze dziedziczenia na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Żyrardowie I Wydział Cywilny z dnia 08 lipca 2009r. w sprawie I Ns 342/09. Skoro nabyły tytuł własności do nieruchomości objętych już obszarem ograniczonego użytkowania w 2007r., stwierdzić należy, iż w świetle art. 922 KC w związku z art. 129 § 4 POŚ przedmiotem dziedziczenia były nieruchomości już z ograniczeniami wynikającymi z ustanowienia obszaru we wcześniejszym okresie. Nie mniej jednak nabycie w 2009r. uprawniało powódki do zgłoszenia roszczenia w związku z objęciem nieruchomości obszarem na mocy uchwały na (...) i w tym zakresie powódki były uprawnione do żądania odszkodowania z ograniczeń wynikających z uchwały .

W drugiej kolejności Sąd rozważył zachowanie terminu zawitego do dochodzenia roszczenia odszkodowawczego, bowiem było to podstawowe zagadnienie podnoszone przez stronę pozwaną, jako podstawa do oddalenia pozwu bez konieczności przeprowadzania postępowania dowodowego.

Strona powodowa w odpowiedzi na zarzut strony pozwanej dotyczący niedotrzymania terminu zawitego złożyła do akt sprawy wnioski złożone przez powoda Z. W. oraz współwłaścicielkę nieruchomości J. M., które zostały doręczone pozwanemu 15 marca 2004r. i dotyczyły one przedmiotowych działek przy ulicy (...) z żądaniem odszkodowania za spadek wartości i zabezpieczenia przed hałasem. Powołując się na podstawą prawną żądania powodów tj. art. 129 POŚ wskazać należy, iż termin na zgłoszenie tego typu roszczeń otwiera się z momentem wejścia w życie aktu prawa lokalnego ustanawiającego obszar i powodującego ograniczenia. W tym przypadku było to rozporządzenie wojewody

(...)(...), które weszło w życie z dniem 25 sierpnia 2007r, zatem dopiero od tej daty rozpoczynał się termin w którym należało zgłosić roszczenie odszkodowawcze. Stanowisko takie zajął także tutejszy Sąd Apelacyjny w niepublikowanym orzeczeniu o sygn. akt I ACa 1210/14, gdzie stwierdził, że „wniosek o odszkodowanie za ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości złożony przed wydaniem aktu prawnego wprowadzającego ograniczenia w sposobie korzystania z nieruchomości nie wywołał skutków prawnych”.

Zatem w konkluzji stwierdzić należy, iż złożone w 2004r. wnioski powoda o odszkodowanie były w tym stanie prawnym i faktycznym bezskuteczne.

W ocenie Sądu obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. został utworzony w drodze rozporządzenia z dnia 07 sierpnia 2007 r. wydanego przez Wojewodę (...). Podstawą prawną do wydania rzeczzonego aktu stanowił art. 135 ust. 2 POŚ w ówczesnym brzmieniu. W oparciu o powyższy przepis kompetencja do utworzenia OOU została powierzona wojewodzie.

Na skutek nowelizacji dokonanej na podstawie art. 19 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz. U. z 2005 r. Nr 175 poz. 1462 ze zm.), kompetencja do utworzenia OOU została powierzona sejmikowi województwa, który taki obszar tworzy w drodze uchwały. Powyższa nowelizacja zgodnie z art. 48 pkt 2 POŚ weszła w życie z dniem 01 stycznia 2008 r. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. zawierała także przepisy przejściowe, stanowiące, iż akty prawa miejscowego wydane na podstawie przepisów zmienianych niniejszą ustawą z zakresu zadań i kompetencji podlegających przekazaniu ustawą zachowują moc do czasu wydania nowych aktów prawa miejscowego przez organy przejmujące zadania i kompetencje (art. 47 ust. 2 ww. ustawy).

W dacie utworzenia OOU dla (...) im. (...) w W., tj. w dniu 24 sierpnia 2007 roku (data wejścia w życie rozporządzenia Wojewody (...) (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku), art. 135 ust 2 POŚ wskazywał, że obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie, w drodze rozporządzenia tworzy wojewoda.

Przepis ten uległ zmianie, na podstawie art. 19 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz. U. z 2005 r. nr 175, poz. 1462), w brzmieniu obowiązującym od dnia 01 stycznia 2008 roku. Według tej nowelizacji, OOU dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana, jako takie przedsięwzięcie, tworzy w drodze uchwały sejmik województwa. Zmieniono zatem jedynie organ uprawniony do utworzenia OOU – w miejsce wojewody – sejmik województwa oraz wskazano, że następuje to w formie uchwały, a nie jak dotychczas w formie rozporządzenia.

Zgodnie z treścią § 32 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 roku w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" (Dz. U. 2002, Nr 100, poz. 908), jeżeli zmienia się treść przepisu upoważniającego do wydania aktu wykonawczego w ten sposób, że zmienia się rodzaj aktu wykonawczego albo zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym lub wytyczne dotyczące treści tego aktu, przyjmuje się, że taki akt wykonawczy traci moc obowiązującą z dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej treść przepisu upoważniającego. Zgodnie zaś z treścią ust. 3 przywołanego wyżej §32 powyższego rozporządzenia, jeżeli zmiana treści przepisu upoważniającego polega na tym, że zmienia się organ upoważniony do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt zachowuje moc obowiązującą, w takim przypadku organem upoważnionym do zmiany lub uchylecia aktu wykonawczego wydanego na podstawie zmienionego przepisu upoważniającego jest organ wskazany w zmienionym upoważnieniu. Przepis ten stosuje się przy tym odpowiednio, na podstawie § 143 rozporządzenia, do aktów prawa miejscowego. Zatem zmiana organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego z wojewody na sejmik województwa nie wpłynęła na moc obowiązującą Rozporządzenia (...) Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku, bowiem w przypadku zmiany treści przepisu upoważniającego, polegającej na zmianie organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt zachowuje moc obowiązującą, jak wywiedziono powyżej. Oznacza to, iż

zmiana ustawy z dnia 03 października 2008 r. miała jedynie charakter redakcyjny i określała, kiedy tracą moc przepisy wykonawcze określające, które przedsięwzięcia mogą zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Zmiany art. 135 ust. 2 POŚ w zakresie organu, rodzaju aktu prawnego oraz określenia rodzaju przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w żaden sposób nie wpłynęły na skuteczność obowiązywania Rozporządzenia (...) Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku, bowiem zmiana organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego nie wpłynęła na moc jego obowiązywania; kwestia formy aktu została rozstrzygnięta w przepisach przejściowych, to jest art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r., a zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym przedmiotowo pozostał ten sam - nie zmieniła go ani nowelizacja dokonana ustawą z dnia 03 października 2008 roku, ani nowe rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 09 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W tej sytuacji należy podzielić stanowisko, że przepisy rozporządzenia (...) Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 r. zachowały moc obowiązującą do czasu wejścia w życie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia OOU dla (...) im. (...) w W., zaprezentowaną w uzasadnieniach szeregu wyroków Sądu Apelacyjnego w Warszawie (sprawy o sygnaturach: VI ACa 1156/10, VI ACa 1058/10, VI ACa 194/11, VI ACa 14/11, VI ACa 140/11). Słuszność tej linii orzeczniczej potwierdził także w swoim orzeczeniu Sąd Najwyższy z dnia 25 czerwca 2015 r. (III CZP 34/15) oraz w uchwale w składzie siedmiu sędziów z dnia 22 listopada 2016 r. (sygn. akt III CZP 62/16). W uzasadnieniu do tego wyroku Sąd Najwyższy podkreślił, że analiza przyczyn wprowadzenia zmiany art. 135 POŚ ustawą z 03/10/2008 wskazuje, że nie wpłynęły one na zakres przedmiotowy regulacji dotyczącej ustanowienia OOU a były wynikiem usuwania usterek powstałych przy włączaniu do systemu prawa wewnętrznego regulacji unijnych, które podlegały uwzględnieniu także przed zmianą w procesie interpretacji implementującej je ustawy. Sąd podkreślił także, że nie ma wyroków sądów administracyjnych stwierdzających nieważność rozporządzenia (...) Wojewody (...). Oba orzeczenia na których opierają się strony wskazujące brak ciągłości pomiędzy OOU 2007 i 2011 tj. II OSK 445/09 i II OSK 502/09, mają charakter formalny, bowiem dotyczą kwestii procesowej jaką stanowi umorzenie postępowania a wypowiedziany w ich uzasadnieniach pogląd o nieaktualności Rozporządzenia (...) nie został poparty szczegółową analizą zmiany art. 135 ust. 2 POŚ w wyniku nowelizacji z 03/10/2008 r.

Sąd Najwyższy w przywołanym orzeczeniu odniósł się także do zagadnienia desuetudo, podnoszonego w sprawach tzw. odszkodowań portowych, czyli powszechnej, ogólnie ustabilizowanej praktyki nierespektowania określonej normy prawnej przez ogół podmiotów stosujących prawo, pomimo braku formalnej jej derogacji. Sąd Najwyższy podkreślił, że samo występowanie rozbieżności zapatrywań w przedmiocie obowiązywania Rozporządzenia (...) przemawia przeciwko tezie o utracie przez nie mocy. Sąd Najwyższy konsekwentnie stanął na stanowisku że nie zaistniały szczególne okoliczności uzasadniające zastosowanie nadzwyczajnej i motywowanej aksjologicznie instytucji desuetudo, skoro nie miały miejsca radykalne zmiany w systemie prawa ujmowanym jako całość, jak również w zakresie regulacji prawnych dotyczących ustanawiania obszarów ograniczonego użytkowania dla lotnisk. Sąd podziela powyższy pogląd i przyjmuje za własny na gruncie niniejszej sprawy.

Nie bez znaczenia jest także treść uzasadnienia do samej uchwały sejmiku nr (...) w której wprost zawarto stwierdzenie, że „Dotychczasowy akt ustanawiający obszar ograniczonego – rozporządzenie Nr 50 Wojewody (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r. – został utrzymany w mocy na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej.

Ze względu na powyższe należy uznać, że Rozporządzenie (...) Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku obowiązywało do czasu wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) nr (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia OOU dla (...) im. (...) w W..

Jak wynika z ustalonego w sprawie stanu faktycznego nieruchomości powodów położone w W. przy ul. (...) znalazły w całości się w obszarze ograniczonego użytkowania ustalonym Rozporządzeniem (...) Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia OOU dla (...) im. (...) w W. –w strefie „M”. W obszarze ograniczonego użytkowania utworzonego na podstawie Uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. OOU 2011 nieruchomości te znajdują się w OOU w strefie Z2 .

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 czerwca 2012 r., sygn. akt IV CSK 28/12 wyraził stanowisko, że odpowiedzialność odszkodowawczą, o której mowa w art. 129 POŚ, przewidziano nie za samo ograniczenie i nie za każde ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Odszkodowanie nie rekompensuje zmiany dotychczasowej sytuacji właściciela nieruchomości, a tym bardziej utrzymywania już istniejących ograniczeń w przypadku zmiany aktu prawnego. Odszkodowanie przysługuje za konkretną szkodę, która powstała w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, a nie za samo ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Konieczną przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej jest szkoda, której źródłem jest rozporządzenie lub akt prawa miejscowego powodujący ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Szkoda ma być normalnym następstwem wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego wprowadzającego ograniczenia w sposobie korzystania z nieruchomości. Szkoda taka może powstać, gdy akt prawa miejscowego wprowadza nowe lub zwiększa dotychczasowe ograniczenia, co do sposobu korzystania z nieruchomości lub też przedłuża ograniczenia na kolejny okres obowiązywania. Szkoda nie powstaje, gdy kolejny akt prawny utrzymuje zakres ograniczeń na dotychczasowym poziomie a tym bardziej, gdy je zmniejsza (teza wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12.12.2008 r. II CSK 367/08, gdzie Sąd jednoznacznie wskazał, że hipoteza art. 129 ust. 2 ustawy z 2001 r. - Prawo ochrony środowiska nie obejmuje każdego ograniczenia korzystania z nieruchomości położonej w obszarze ograniczonego użytkowania, ale tylko takie, które w związku utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania wynikają z zakresu ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości wskazanego w akcie prawa miejscowego, tworzącego obszar ograniczonego użytkowania).

Uznając, że obydwie akty prawa lokalnego - zarówno rozporządzenie jak i uchwała - swoim zakresem objęły działkę powodów, należało dokonać analizy wprowadzonych przez nie ograniczeń w stosunku do nieruchomości i zbadać o ile, i w jakim zakresie ograniczenia te wpłynęły na dotychczasowy sposób korzystania z nich.

Z przeprowadzonego porównania i analizy przepisów powołanych wyżej aktów prawnych – Rozporządzenia (...) Wojewody (...) oraz Uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) wynika, że ze względu na położenie nieruchomości w strefie OOU 2011, w rzeczywistości doszło do zmniejszenia ograniczeń obejmujących ww. działki. Wg Rozporządzenia (...) w OOU w § 4 ust. 1 zabroniono przeznaczania nowych terenów pod szpitale, domy opieki oraz zabudowę związaną ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, zmiany sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na szpitale i domy opieki oraz na stały lub wielogodzinny pobyt dzieci i młodzieży, budowy nowych szpitali, domów opieki, zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży – analogiczne ograniczenia zostały opisane w Uchwale (...) w odniesieniu do strefy Z2 i nie dotyczą one już strefy OOU 2011. Co potwierdza, że okoliczność, że powodowie uzyskali korzystne decyzje administracyjne w zakresie możliwości rozbudowy na przedmiotowych nieruchomościach (k 40-43).

Skoro ograniczenia dla nieruchomości strony powodowej zmniejszyły się z momentem wejścia w życie Uchwały (...), należy uznać, że termin z art. 129 § 4 POŚ nie otworzył się na nowo. Należało, wobec tego uznać, że zgłoszenie roszczeń z tytułu utraty wartości nieruchomości oraz kosztów rewitalizacji akustycznej objęte pismem 18/07/2013 r. zostało złożone po upływie terminu zawitego dla tych nieruchomości, który upłynął z dniem 24/08/2009 r.

W sprawie bezspornym było, że strona powodowa nie zgłosiła swoich roszczeń w tym terminie do pozwanego. W ocenie Sądu termin do zgłoszenia roszczeń, o którym mowa w art. 129 ust. 4 POŚ, jest terminem zawitym, co oznacza, iż jego niedochowanie powoduje wygaśnięcie roszczenia, a fakt upływu tego terminu sąd ma obowiązek wziąć pod uwagę z urzędu. Sąd podziela i przyjmuje na potrzeby niniejszego postępowania za własną ocenę zawartą w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2008 roku (II CSK 216/08), iż: „Termin do zgłoszenia roszczeń, o którym mowa w art. 129 ust. 4 ustawy z 2001 roku Prawo ochrony środowiska, jest terminem zawitym, a nie terminem przedawnienia.”. Podobnie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2013 roku (II CSK 578/12) „termin z art. 129 ust. 4 POŚ stanowi termin zawity, w którym żądania z art. 129 ust. 1 – 3 POŚ muszą zostać zgłoszone obowiązanemu do ich realizacji w celu zachowania prawa dochodzenia tych roszczeń przed sądem”.

Wniosek ten jest tym bardziej uzasadniony, jeżeli uwzględni się, że ustawodawca nie określił terminu, w ciągu którego obowiązany do wypłaty odszkodowania lub wykupu nieruchomości, o którym mowa w art. 136 ust. 2 POŚ, jest zobowiązany zająć stanowisko co do zasadności żądań zgłoszonych przez poszkodowanego. Taką interpretację

charakteru terminu, o którym mowa w art. 129 ust. 4 POŚ wzmocnia także wykładnia językowa tego przepisu, w którym jest mowa o wystąpieniu z roszczeniami, co znaczeniowo jest terminem szerszym od terminu dochodzenia roszczeń i mieści w sobie także zgłoszenie przez poszkodowanego ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości żądań, o których mowa w art. 129 ust. 1-3 POŚ, obowiązane do ich wykonania.

Na marginesie dodać należy, postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 29 września 2009 r., sygn. akt II OSK 445/09, gdzie Sąd stwierdził, iż rozporządzenie (...) Wojewody (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) stało się nieaktualne zapadło już po upływie 2 - letniego terminu na zgłaszanie roszczeń w związku z wejściem w życie aktu prawa lokalnego ustanawiającego OOU dla (...) im. (...) w W.. Zatem jego treść nie mogła mieć wpływu na fakt, czy skutecznie dokonano zgłoszenia roszczenia czy nie. Dodać też należy, iż zgłoszenie roszczenia nie wiązało się poniesieniem jakiś dużych kosztów czy wyjątkowym wysiłkiem, wystarczyło złożyć pozwanej pismo z informacją o zgłoszeniu roszczenia bądź złożyć do sądu wnioski o zawezwanie do próby ugodowej. Nie wymagało to złożenia pozwu a co za tym idzie poniesienia kosztów opłaty sądowej. Na niekorzyść strony powodowej świadczy też fakt, że w wielu sprawach, gdzie pozwana podniosła zarzut terminu zawitego strona powodowa przedstawiała skuteczne pisma czy wnioski jakie składała pozwanej zgłaszając roszczenie. Tym samym brak zgłoszenia roszczenia w terminie 2 lat od wejścia w życie rozporządzenia wojewody (...) (...) spowodowało jego wygaśnięcie.

Sąd zakwalifikował roszczenie zawarte w pozwie na podstawie art. 129 i 135 POŚ, uznając, że nie było podstaw do zastosowania w sprawie art. 435 KC. Sąd orzekający popiera stanowisko Sądu Najwyższego, który w wyroku z dnia 09 kwietnia 2010 r. (III CZP 17/10, LEX nr 584036; zob. także wyrok SN z dnia 06 maja 2010 r., II CSK 602/09, LEX nr 585768 oraz postanowienie SN z dnia 24 lutego 2010 r., III CZP 128/09, LEX nr 578138) podkreślił, że: „Przepisy art. 435 KC w związku z art. 322 POŚ i art. 129 POŚ przewidują rozłączne reżimy odpowiedzialności. Za taką interpretacją przemawia również dążenie do kompleksowego uregulowania skutków ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania w zakresie szkody polegającej na obniżeniu wartości nieruchomości. Rozszczepienie tych skutków na szkody wynikające z ograniczeń przewidzianych wprost w rozporządzeniu o ustanowieniu obszaru ograniczonego użytkowania oraz szkody wynikające w emisji hałasu byłoby zresztą sztuczne”. Zresztą, nawet gdyby przyjąć, dopuszczalność zastosowania art. 435 KC jako alternatywnej podstawy odpowiedzialności, to port lotniczy nie jest przedsiębiorstwem w całości (jak wymaga ugruntowany w orzecznictwie pogląd) wprawianym w ruch za pomocą sił przyrody w rozumieniu tego przepisu, bowiem siły elementarne są wykorzystywane jedynie do części jego działalności (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 7 marca 2014 r., VI ACA 1047/13, <http://orzeczenia.waw.sa.gov.pl/>, wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2012 r., I CSK 509/11, LEX nr 1215402, z dnia 23 maja 2012 r., I PK 198/11, LEX nr 1219494).

Także Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 02 marca 2017r. sygn. I ACA 1210/15 (niepublikowane) wypowiedział się na ten temat, wskazując że „przyjęta w judykaturze wykładnia art. 129 ust. 2 POŚ nie wyklucza co do zasady możliwości konstruowania przez powoda roszczeń na podstawie art. 435 §1 KC. W ocenie Sądu Apelacyjnego art. 435 KC mógłby stanowić podstawę roszczeń przeciwko przedsiębiorcy prowadzącemu port lotniczy, gdyby dochodzone odszkodowanie nie miało związku z utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania. Skoro wskutek wejścia w życie aktu prawa miejscowego, wprowadzającego OOU dochodzi do zawężenia granicy prawa własności, to od chwili wejścia w życie tego aktu właściciel musi znosić dopuszczalne na tym obszarze podwyższone normatywnie immisje hałasu bez możliwości ich zaniechania”.

Nadto należy zauważyć, że przyjęcie dopuszczalności zastosowania art. 435 KC jako podstawy odpowiedzialności prowadziłoby do ominięcia 2-letniego terminu zawitego przewidzianego w art. 129 ust. 4 POŚ i niweczyłoby funkcję gwarancyjną tego przepisu, który pozwala podmiotowi nadmiernie ingerującemu w środowisko naturalne na prowadzenie racjonalnej gospodarki finansowej, umożliwiając mu zaspokojenie roszczeń poszkodowanych w przewidywalnym terminie.

Roszczenie powodów zawarte w pozwie o ustalenie odpowiedzialności pozwanego za szkodę mogącą powstać w przyszłości także nie mogło zostać uwzględnione. Podstawą jego rozpoznania jest art. 189 KPC. Orzecznictwo

ustaliło zasadę, że nie ma interesu prawnego ten, kto może poszukiwać ochrony prawnej w drodze powództwa o zasądzenie świadczeń pieniężnych. Skoro powodom przysługiwało żądanie o zasądzenie odszkodowania w związku z utworzeniem strefy brak jest podstaw do przyznania im legitymacji w sprawie o ustalenie na tej samej podstawie faktycznej. Nadto nie ma potrzeby ustalania odpowiedzialności pozwanego na przyszłość, bowiem w przypadku zmiany warunków, na podstawie których ustanowiono obszar OOU w związku z obowiązującymi przepisami POŚ zostanie wykonany Przegląd Ekologiczny i w konsekwencji winien zostać wydany kolejny akt prawa lokalnego uwzględniający zmianę warunków oddziaływania na środowisko. Przyjąć należy, iż w takim stanie prawnym interesy właścicieli nieruchomości objętej obszarem są w pełni chronione.

Biorąc pod uwagę powyższe, na podstawie przytoczonych w treści uzasadnienia przepisów, należało uznać, iż roszczenie powodów o odszkodowanie z tytułu objęcia ich nieruchomości obszarem ograniczonego użytkowania wygasło przed wytoczeniem powództwa i nie otworzyło się na nowo po wejściu w życie Uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...), zatem powództwo podlegało oddaleniu, o czym orzeczono jak w sentencji.

SSO Ewa Teofilak

(...)